

Αναφορά στο έργο του μακαριστού π. Αδαμαντίου Αυγουστίδη στο «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει»

/ [Ενορίες](#)

Συνδύαζε τη θεολογία με την ψυχιατρική, την επιστημονική έρευνα με την εκκλησιαστική εμπειρία και τη θεωρητική γνώση με την καθημερινή ποιμαντική πράξη. Μέσα από αυτή τη σύνθεση δημιουργούσε νέες δυνατότητες κατανόησης του ανθρώπου και άνοιγε δρόμους συνεργασίας ανάμεσα σε διαφορετικούς επιστημονικούς και εκκλησιαστικούς χώρους.

Εκδήλωση αφιερωμένη στο έργο του μακαριστού π. Αδαμαντίου Αυγουστίδη, πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...», του Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς, την Παρασκευή 16 Οκτωβρίου, στο Πνευματικό Κέντρο του Ναού.

Συμμετείχαν ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ιλίου, Αχαρνών και Πετρουπόλεως κ. Αθηναγόρας, ο Πρωτοπρεσβύτερος π. Αντώνιος Καλλιγέρης, Διευθυντής της Διεύθυνσης Ποιμαντικής Γάμου και Οικογένειας της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών, Εκπαιδευτικός, ο κ. Κωνσταντίνος Κορναράκης, Καθηγητής Χριστιανικής Ηθικής και Βιοηθικής στο Τμήμα Θεολογίας του ΕΚΠΑ και ο κ. Ηλίας Λιαμής, Δρ Θεολογίας – Μουσικολόγος – Συγγραφέας.

Μέσα από τις μαρτυρίες συμμετεχόντων, αναδείχθηκε η προσπάθειά του μακαριστού, να συνδέσει την Ορθόδοξη πνευματικότητα, την ποιμαντική διακονία, την ψυχιατρική και την ψυχολογία.

Παρακολουθήστε το αφιέρωμα:

Ο π. Αδαμάντιος ήταν ένας άνθρωπος με χιούμορ, ευγένεια, απλότητα, αισιοδοξία και ανοιχτή καρδιά. Η παρουσία του δημιουργούσε οικειότητα και εμπιστοσύνη, ενώ η επικοινωνία μαζί του έκανε τους άλλους να επιθυμούν να τον ξανασυναντήσουν. Δεν ξεχώριζε μόνο για τις επιστημονικές του γνώσεις ή την ακαδημαϊκή του πορεία, αλλά κυρίως για την ικανότητά του να μετατρέπει τη γνώση σε ουσιαστική προσφορά προς τους ανθρώπους.

Οι συνομιλητές τον χαρακτήρισαν «άνθρωπο-γέφυρα», επειδή συνέδεε πεδία που συχνά αντιμετωπίζονταν ως ασύνδετα ή ακόμη και αντίθετα. Συνδύαζε τη

θεολογία με την ψυχιατρική, την επιστημονική έρευνα με την εκκλησιαστική εμπειρία και τη θεωρητική γνώση με την καθημερινή ποιμαντική πράξη. Μέσα από αυτή τη σύνθεση δημιουργούσε νέες δυνατότητες κατανόησης του ανθρώπου και άνοιγε δρόμους συνεργασίας ανάμεσα σε διαφορετικούς επιστημονικούς και εκκλησιαστικούς χώρους.

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε και στο συγγραφικό του έργο. Τα βιβλία του αποτελούν αποτυπώματα της ζωής, του μόχθου και της προσωπικότητάς του. Η ανάγνωσή τους είναι ένας τρόπος συνάντησης με τον συγγραφέα και την εσωτερική του διαδρομή. Έτσι, το έργο του παραμένει ζωντανό και μετά τον θάνατό του, λειτουργώντας ως πηγή γνώσης, προβληματισμού και έμπνευσης.

Η προσωπική διαδρομή του π. Αδαμαντίου είναι αποτέλεσμα της συνάντησης διαφορετικών ενδιαφερόντων και εμπειριών. Αρχικά σπούδασε ιατρική και διέθετε ιδιαίτερη ικανότητα, η οποία θα μπορούσε να τον οδηγήσει σε μια εξαιρετική σταδιοδρομία στη χειρουργική. Ωστόσο, η επιθυμία του να ακολουθήσει την ιεροσύνη επηρέασε τις επαγγελματικές του επιλογές.

Μέσα από συζητήσεις με ανθρώπους του εκκλησιαστικού και ιατρικού χώρου, προσανατολίστηκε τελικά στην ψυχιατρική, έναν κλάδο που του επέτρεπε να ασχοληθεί βαθύτερα με τον ψυχικό κόσμο του ανθρώπου. Παράλληλα, η γνωριμία του με τη σύζυγό του και οι επισκέψεις του στη μονή του Σαγματά συνέβαλαν καθοριστικά στην πνευματική του πορεία. Η πορεία αυτή φανερώνει ότι η επιστημονική του ταυτότητα και η εκκλησιαστική του κλήση δεν λειτουργούσαν

ανταγωνιστικά. Αντίθετα, αλληλοσυμπληρώνονταν. Η ψυχιατρική τον βοηθούσε να κατανοεί τις ψυχικές λειτουργίες και τις δυσκολίες των ανθρώπων, ενώ η πίστη τού προσέφερε ένα ευρύτερο πλαίσιο νοήματος, σχέσης και πνευματικής φροντίδας.

Η προσπάθεια του να γεφυρώσει την ποιμαντική με την ψυχολογία και την ψυχιατρική, αναπτύχθηκε σε μια εποχή κατά την οποία υπήρχαν επιφυλάξεις και αντιπαράθεσεις ανάμεσα σε ορισμένους εκκλησιαστικούς κύκλους και στους επαγγελματίες της ψυχικής υγείας.

Ο ίδιος θεωρούσε ότι ο ιερέας δεν αρκεί να διαθέτει θεολογικές γνώσεις, αλλά χρειάζεται να κατανοεί και τις ψυχολογικές διαστάσεις της ανθρώπινης συμπεριφοράς. Οι άνθρωποι προσέρχονται στον πνευματικό τους όχι μόνο για ζητήματα πίστης, αλλά και για προβλήματα οικογενειακά, συναισθηματικά, κοινωνικά και ψυχικά. Ο ποιμένας, επομένως, οφείλει να ακούει προσεκτικά, να αναγνωρίζει τα όρια της αρμοδιότητάς του και να διακρίνει πότε χρειάζεται η συνδρομή ενός ειδικού.

Η θέση αυτή δεν σημαίνει ότι ο ιερέας καλείται να υποκαταστήσει τον ψυχολόγο ή τον ψυχίατρο. Αντίθετα, χρειάζεται να αναγνωρίζει πότε ένα πρόβλημα απαιτεί επιστημονική αξιολόγηση και θεραπευτική παρέμβαση. Η πνευματική καθοδήγηση και η επιστημονική φροντίδα μπορούν να λειτουργούν συμπληρωματικά, με σεβασμό στους διαφορετικούς ρόλους τους. Η συμβολή του π. Αδαμαντίου ήταν σημαντική ακριβώς επειδή προσπάθησε να μετατρέψει αυτές τις αρχές σε συστηματική εκπαίδευση και θεσμική πρακτική.

Η προσπάθεια του δεν περιορίστηκε σε προσωπικές συνεργασίες και μεμονωμένες διαλέξεις. Επιδίωξε να οργανώσει συστηματικά την επιμόρφωση των κληρικών, ώστε να αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες που θα τους βοηθούσαν στην καθημερινή διακονία τους.

Οι συνομιλητές αναφέρθηκαν στις πρώτες πρωτοβουλίες που αναπτύχθηκαν στη Βοιωτία, με τη συνεργασία εκκλησιαστικών προσώπων και ειδικών ψυχικής υγείας. Τα σεμινάρια και οι συναντήσεις συνέβαλαν στη σταδιακή εξοικείωση των ιερέων με την ψυχολογία και την ψυχιατρική. Η αρχική έκπληξη και οι αντιστάσεις απέναντι σε αυτή τη συνεργασία έδειχναν πόσο αναγκαία ήταν η προσπάθεια ενημέρωσης και αμοιβαίας κατανόησης.

Από αυτές τις πρωτοβουλίες αναπτύχθηκαν ευρύτερες δράσεις επιμόρφωσης, οι οποίες επεκτάθηκαν σε πολλές μητροπόλεις. Ιδιαίτερη σημασία είχε η αξιοποίηση της βιωματικής εκπαίδευσης και των εργαστηρίων, ώστε οι συμμετέχοντες να μην περιορίζονται σε θεωρητικές πληροφορίες, αλλά να εξετάζουν πραγματικά περιστατικά και να συμμετέχουν ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία.

Η ίδια συνθετική λογική οδήγησε στην ανάπτυξη δομών που αφορούσαν την ποιμαντική του γάμου και της οικογένειας και, στη συνέχεια, στη δημιουργία ενός ευρύτερου πλαισίου συνεργασίας στους τομείς της νεότητας και της οικογένειας. Ο π. Αδαμάντιος θεωρούσε ότι οι διαφορετικές υπηρεσίες της Εκκλησίας έπρεπε να αλληλοϋποστηρίζονται και να συνεργάζονται, αντί να λειτουργούν

απομονωμένα. Παρά τις αντιδράσεις που συνάντησε, επέμεινε στην προσπάθειά του. Η θεσμική κατοχύρωση των πρωτοβουλιών του αποτέλεσε σημαντική δικαίωση, καθώς επέτρεψε τη συνέχεια και την ευρύτερη διάδοση του έργου του.

Η επιστημονική εργασία του π. Αδαμαντίου ήταν ένα ακόμη κεντρικό θέμα της συζήτησης. Ιδιαίτερη αναφορά έγινε στη διδακτορική διατριβή του, η οποία εξετάζει την επιθετικότητα μέσα από το έργο του Ιωάννη της Κλίμακος. Η σημασία της βρίσκεται στη συνδυαστική προσέγγιση: ένα πατερικό κείμενο μελετάται ταυτόχρονα μέσα από τη θεολογική, την ψυχιατρική και την ποιμαντική οπτική. Με αυτόν τον τρόπο, τα πατερικά κείμενα δεν αντιμετωπίζονται ως αποκομμένα από την ανθρώπινη ψυχολογία. Αντίθετα, μπορούν να προσφέρουν ουσιαστικά εργαλεία για την κατανόηση της συμπεριφοράς, των εσωτερικών συγκρούσεων και των δυσκολιών του ανθρώπου.

Ως πανεπιστημιακός δάσκαλος, ξεχώριζε για τη συμμετοχική του μέθοδο. Παρουσίαζε πραγματικά περιστατικά, έθετε ερωτήματα, άκουγε τους φοιτητές και ενθάρρυνε την κριτική σκέψη. Δεν περιοριζόταν στην παράδοση γνώσεων, αλλά βοηθούσε τους φοιτητές να κατανοούν τα προβλήματα και να αναζητούν υπεύθυνες λύσεις.

Η σύνδεση θεωρίας και πράξης φαίνεται ιδιαίτερα καθαρά στη φροντίδα των ανθρώπων που αντιμετωπίζουν ψυχικές ασθένειες. Στη συζήτηση περιγράφηκε η παρουσία του σε οικοτροφείο στη Λιβαδειά, όπου φιλοξενούνταν άνθρωποι με ψυχικές δυσκολίες. Ο ίδιος επισκεπτόταν τον χώρο και παρέμενε εκεί κατά διαστήματα, προσφέροντας στήριξη τόσο στους εργαζομένους όσο και στους φιλοξενούμενους. Με την παρουσία του έδειχνε ότι οι ψυχικά ασθενείς δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται ως απειλή ή ως άνθρωποι αποκλεισμένοι από την κοινωνία. Υποστήριζε έμπρακτα τη δυνατότητα επανένταξής τους, ενθαρρύνοντας τη σύνδεσή τους με την ενορία, τη συμμετοχή τους στην εκκλησιαστική ζωή και τις κοινές δραστηριότητες με άλλους ανθρώπους. Η πραγματοποίηση εκδρομών και η σταδιακή επαφή με την κοινότητα αποτελούσαν παραδείγματα αυτής της προσπάθειας.

Η στάση του φανερώνει ότι η ποιμαντική φροντίδα δεν εξαντλείται στα λόγια ή στις συμβουλές. Απαιτεί χρόνο, προσωπική παρουσία, αποδοχή και έμπρακτη αλληλεγγύη. Στο ίδιο πλαίσιο εντάσσεται και το έργο του «Συντροφεύοντας τον άνθρωπο που νοσεί», το οποίο παρουσιάζεται ως σημαντική συμβολή στην ποιμαντική των ασθενών. Η ουσία της φροντίδας βρίσκεται στην προσεκτική ακρόαση, στην αγάπη και στον σεβασμό της αξιοπρέπειας του ανθρώπου.

Στο τέλος της συζήτησης αναδείχθηκε η διαχρονική σημασία της προσφοράς του. Ο π. Αδαμάντιος δεν εγκατέλειπε εύκολα τους στόχους του, ακόμη και όταν συναντούσε δυσκολίες ή αντιδράσεις. Η ευφυΐα του, η οργανωμένη σκέψη και η αισιοδοξία του τον βοηθούσαν να εντοπίζει την ουσία των προβλημάτων και να αναζητά νέες δυνατότητες.

Παράλληλα, διατηρούσε ζωντανή τη συναισθηματική του ευαισθησία. Η συγκίνηση, η στενοχώρια και η χαρά δεν θεωρούνταν αδυναμίες, αλλά στοιχεία μιας αυθεντικής ανθρώπινης παρουσίας. Αυτή η ανθρωπιά αποτελούσε αναπόσπαστο μέρος τόσο της επιστημονικής όσο και της εκκλησιαστικής του ταυτότητας.

Η βασική παρακαταθήκη του είναι η ανάγκη υπέρβασης των στεγανών ανάμεσα στη θεολογία, την ψυχολογία, την ψυχιατρική και την καθημερινή ζωή. Ο άνθρωπος δεν μπορεί να κατανοηθεί μέσα από μία μόνο διάσταση. Χρειάζεται επιστημονική γνώση, πνευματική ευαισθησία, ουσιαστική ακρόαση και σεβασμός στην προσωπική του ιστορία.